

Tarsus İlçesi Genel Tanıtımı

1.COĞRAFİ YAPI, İKLİM VE NÜFUS

Tarsus, Akdeniz Bölgesi'nde, Mersin kent merkezine 30 km, Adana Şakirpaşa Havalimanına 49 km, Mersin Limanına 27 km mesafede, 346.715 kişilik nüfusu ile Mersin'in en büyük ilçesi olup, 26 ilden daha fazla nüfusa sahiptir.

Tarsus, doğuda Pozantı ve Karaisalı (Adana), batıda Mersin, Ulukışla (Niğde), Ereğli (Konya) ilçeleri, güneyde ise Akdeniz ile çevrilidir.

2.026 km²lik yüzölçümüne sahip İlçede, rakım 23 m. olup, tipik Akdeniz iklimi hüküm sürer.

2. TARİH

Tarsus ve çevresinde yapılan arkeolojik kazılarda M.Ö. 5000 yıllarına kadar uzanan yerleşim kalıntılarına rastlanmaktadır. Tarihi bu kadar eskilere dayanan şehrin ilk defa kim tarafından ve ne zaman kurulduğu tam olarak tespit edilemese de, Tarsus'un ilk çağlardan beri mamur bir şehir olduğu anlaşılmaktadır.

Tarsus, stratejik konumundan dolayı uzun bir süre Kilikya Bölgesinin hem yönetim hem de ticaret merkezi olmuştur. Bu sebeple Kilikya'ya hâkim olmak isteyen devletler, Tarsus'u ele geçirmek zorunda kalmışlardır. Tarsus, Asurlulardan itibaren Mısırlılar, Hititler, Fenikeliler, Kilikyalılar, Pers İmparatorluğu, Makedonya Krallığı, Selekoslar ve Romalıların egemenliği altında kaldı. Tarsus, 1300.yy'dan sonra Memluklar'ın ve zaman zaman da Ramazanoğulları ile Dulkadiroğulları beyliklerinin yönetimine geçti. 1840'tan 17 Aralık 1918'e kadar yine Osmanlıların hakimiyetinde olan şehir, bu tarihten itibaren 27 Aralık 1921'e kadar Fransızların işgali altında kaldı. Aynı tarihte yapılan Ankara Anlaşması ile işgal sona erdi.

3.TARIM VE HAYVANCILIK

Kışın örtü altında, ilkbaharda açıkta turfanda sebze ve meyvecilik yapılan Tarsus, narenciye, üzüm, zeytin gibi ürünlerin ülke çapında önemli üretim merkezlerinden biri olmasının yanında mısır, soya, ayçiçeği, pamuk gibi endüstri bitkilerinin yaygın olarak yetiştirildiği bir yerdir.

Ayrıca İlçede gerek büyükbaş ve küçükbaş gerekse tavukçuluk potansiyeli oldukça yüksektir.

İlçede 77 çeşit tarım ürünü yetiştirilmektedir. Son dönemde İlçede Örtü Altı Muz ve Limon yetiştiriciliğine yönelim vardır.

Tarsus'un tarım sektöründe gayri safi yurtiçi hâsılaya katkısı **4,5 Milyar TL**'dir.(2019)

2018 TUİK verilerine göre Tarsus tarım alanı 1.008.961 dekar ile Mersin ilinin %29,7'sini; Türkiye'nin %0,43'ünü oluşturmaktadır.

4. SANAYİ

1800'lerde hızla gelişen Avrupa tekstil endüstrisinin pamuk gereksiniminin bir bölümüne yanıt veren Çukurova'da, dışarıya gönderilen pamuğun ihraç işlemlerini yapacak ve Avrupa'daki benzerlerinin işlevlerini görebilecek bir örgüte duyulan lüzumun bir sonucu olarak **Türkiye'nin İlk Ticaret Odası** 1879 yılında Tarsus'ta kurulmuştur.

4.1.TARSUS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

İlçemiz Çamtepe, Kurbanlı ve Sağlıklı Mahalleleri sınırları içerisinde 530 Hektar alan üzerine kurulacak Organize Sanayi Bölgesi yaklaşık 15 bin kişiye doğrudan, 40 bin kişiye dolaylı istihdam sağlayacak, 55 bin kişiye ekmek kapısı olacaktır.

4.2.TARSUS TARIMSAL ÜRÜN İŞLEME İHTİSAS ORGANİZE BÖLGESİ

Mersin Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Bölgesi, işlemler tamamlandığında, yaklaşık 140 hektar alanda, 50 parselde yer alacak sanayi tesislerinde 5000 kişiye nitelikli istihdam sağlayacak Mersin'in ilk ve tek İhtisas Organize Sanayi Bölgesi olma özelliğini taşımaktadır.

İlçede 185 adet işletme bulunmaktadır.

5. EĞİTİM

İlçemizde 179 mahallede resmi ve özel olarak toplamda 224 Okulda, 4.500 Öğretmen bulunmakta, 72.481 öğrenci eğitim görmektedir.

Ayrıca ilçemizde 2 adet üniversite olup, bunlardan **Tarsus Üniversitesi**nin 7 Fakülte, 3 Meslek Yüksekokulu, 1 Enstitü ve 5 Araştırma ve Uygulama Merkezi olmak üzere 16 Biriminde 120 akademik personeli ve 1994 öğrencisi vardır.

Özel Çağ Üniversitesinin ise 3 Fakülte, 1 Meslek Yüksekokul, 1 Yabancı Diller Y.O. ve 1 Sosyal Bilimler Enstitüsü olmak üzere 6 Biriminde toplam 4650 öğrencisi vardır.

6.TURİZM

6.1. Gözlükule Höyüğü

İki ayrı tepeden oluşan Gözlükule Höyüğü, 300 m uzunluk ve 22 m genişliğe sahiptir. 1935 tarihinde höyükte başlayan arkeolojik kazılar, Erken Neolitikten itibaren Osmanlı medeniyetine kadar kesintisiz iskânın söz konusu olduğunu göstermektedir.

6.2. Antik Cadde (Batı Caddesi)

1993 yılında bir temel kazısıyla açığa çıkarılan Antik Cadde, Tarsus'un yaklaşık iki bin yıl önceki ihtişamından büyük ve sağlam bir kesit ortaya koymaktadır. Antik Çağ içerisinde uzun dönem hizmet verdiği anlaşılan bu yolu, dönemin birçok ünlü isminin kullanmış olması ilginçtir. Bunlar arasında "Aziz Paul, Cicero, Julius Casear (Augustus), Athenedoros, Nestor, Kleopatra, M Antonius, Augustus ve Hadrian" sayılabilir.

6.3. Kleopatra Kapısı

Tarihî kentin batı yönüne açılan ana kapısı Kleopatra Kapısı Mısır kraliçesi Kleopatra'nın Tarsus'u ziyaretinde şehre giriş yaptığı kapı olarak ünlenmiştir.

Kleopatra Kapısı

Donuktaş Tapınağı

Roma Yolu

6.4. Roma Hamamı (Altından Geçme-Kemeraltı)

Tarsus'un Roma Dönemi yapılarından olan Roma Hamamı, Donuktaş Tapınağı ile hemen hemen çağdaş olup aynı teknik ile inşa edilmiştir.

6.5. Donuktaş Tapınağı (Roma Tapınağı)

İlk bakışta büyük bir kaya kütesini andıran ve bölgenin en büyük mabedi olan yapının bir Roma Tapınağı olduğu, inşasına başlanmasına rağmen tamamlanamadığı görülmektedir.

6.6. Roma Yolu (Sağlıklı)

Roma yolları arasında günümüze ulaşan ve görülmeye değer tarihi yollar içinde en önemliler arasındadır. kavisler ve iki arabanın karşılaşabilmesi için daha geniş bırakılan alanlar, sağlam kalan bölümlerin ilginç notlarıdır. Yolun, Tarsus Ovası'nı denize kadar görebilen noktasında anıtsal kapı yer almakta, ancak yapının kitabesi bulunamadığı için yapılış nedeni ve tarihi bilinmemektedir.

6.7. Aziz (St.) Paul Kuyusu

Hristiyanlık dininin yayılmasına büyük katkı sağlayan ve Hristiyanlığın ilk teorisyeni olan Aziz Saint Paul Tarsus'ta doğmuştur. "Saint Paul (Sen Pol) Kuyusu" olarak tanımlanan tarihi yapı, Saint Paul'un yaşadığı evin bulunduğu yer olarak kabul edilen bir avluda bulunmaktadır.

Aziz Paul Kuyusu

Aziz Paul Müzesi

Ulu Cami

6.8. Aziz (St.) Paul Anıt Müzesi

MS 5. yy.dan itibaren de Aziz Paul adına çok sayıda kilise inşa edilmiştir. Bu kiliselerden birkaç tanesi de (Tarsus'a gelmiş olan Avrupalı seyyahlardan öğrenilen kadarı ile) Aziz Paul'un doğum yeri olan Tarsus'ta yer almıştır. Günümüzde bu kiliselerden sadece bir tanesi korunabilmiş olup, Aziz Paul Anıt Müzesi bu yönü ile de büyük önem taşımaktadır.

6.9. Eshab-ı Kehf Mağarası

Dünyanın birçok yerinde mekân bulan "Yedi Uyurlar İnanışının" Anadolu'daki en önemli merkezi "Tarsus'taki Eshab-ı Kehf Mağarası'dır."

6.10. Ulu Cami

1579 tarihinde Ramazanoğlu Beyi Piri Mehmet Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından yaptırılmıştır. Bugün etrafındaki türbe ve imaret, kuzeydoğusunda ise sonradan eklenen saat kulesi (1895) ile büyük bir külliye görünümünü korumaktadır. Yapı incelendiğinde inşa alanında daha önceden büyük bir mabedin olduğu (yapıda kullanılan devşirme malzemeden) anlaşılmaktadır. Caminin doğu duvarına bitişik türbede Hz. Şit, Hz. Lokman Hekim ve Halife Me'mun'un sandukaları bulunmaktadır.

6.11. Eski Cami (Eski Kilise)

Tarsus'un en eski ibadet mekânlarındandır. Uzmanlar inşası kesin bilinmeyen yapının, Tarsus'ta Aziz Paul'e adanan kiliselerden bir tanesi olduğu yolunda bulgular elde ettiklerini ve 1102'de Aziz (St.) Paul Katedrali olarak yapıldığını düşünmektedir.

6.12. Makam-ı Şerif Cami ve Hz.Daniyal (Danyal) Peygamberin Kabri

Ana mekânı dikdörtgen planlı, tonozlu ve kemerli cami, 1857'de yapılmış, 10 yıl sonra da bir minare ve yeni bir yapı eklenmiştir.

6.13. Tarsus Evleri

Tarsus'ta son yüzyılın çok kültürlülüğü ile şekillenmiş özgün bir sivil mimarinin varlığından söz etmek mümkündür. Tarsus evleri geleneksel konut çeşitliliğinin Çukurova'da önemli ölçüde korunabildiği ender yerlerden bir tanesidir.

Tarsus Evleri

Kırkkâşık Bedesteni

Kubat Paşa Medresesi

6.14. Kırkkâşık Bedesteni

Ramazanoğulları Beyliği Dönemi'nde (1579) yaptırılmış olan Bedesten, dış cephesinde bulunan kaşık süslemeleri nedeni ile Kırkkâşık Bedesteni olarak anılmıştır.

6.15. Kubat Paşa Medresesi (Eski Müze)

Ramazanoğlu Beyi Kubat Paşa tarafından geleneksel Selçuklu mimari tarzında yaptırılan eser, günümüze ulaşabilen tarihi eğitim ve öğretim merkezleri arasında nadide bir yere sahiptir.

6.16. Tarsus Irmağı (Kydnos-Berdan), Şelâle ve Roma Mezarları

Antik Dönem'de Kydnos olarak anılan Tarsus Irmağına Müslümanlarca fethedildikten sonra Arapça "soğuk" anlamına gelen "Berdan" ismi verilmiştir. Taşdığı alüvyonlarla Çukurova Deltası'nın ortaya çıkışında önemli rol oynayan Berdan Irmağı, Orta Torosların Güneydoğu yamaçlarından (Bolkar Dağları) doğan derelerden meydana gelmektedir.

Günümüzde Şelâle ve çevresi etkileyici görsel estetiği ve barındırdığı Roma Mezarları ile yerli ve yabancı turistlerin ilgi gösterdikleri yerlerin başında gelmektedir.

TARSUS; SAHİP OLDUĞU ÖNEMLİ ULAŞIM AĞLARI, İKLİMİ VE TARIM ALANLARI, 2 ADET ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNE SAHİP OLMASI, DİNİ VE TARİHİ MEKÂNLARA SAHİP OLMASI VE BÖLGEDEKİ ÖNEMLİ TURİZM MERKEZLERİNDEN BİRİ OLMASIVE SÜREKLİ ARTAN EKONOMİK HAREKETLİLİĞİ İLE ÖNEMLİ BİR CAZİBE MERKEZİ KONUMUNDADIR.